

TARIM DANIŞMANLARININ GIDA GÜVENLİK ALGISI: GAP ÖRNEĞİ

Celile Ö.DÖLEKOĞLU¹

F.Handan GİRAY²

Sema GÜN³

İlkay DELLAL⁴

Özet

Son yıllarda gıda güvenliği ve gıdaların kalitesi hem kamunun hem de araştırmacıların öncelikli ilgi alanları arasında yer almıştır. Gelişen teknoloji ile birlikte gıda ve tarım ürünlerinde riskler artmaya ve aynı zamanda ortaya çıkan tehlikeler bilimsel olarak daha iyi anlaşılmaya başlanmıştır. 1980'li yılların başında gıdalardan kaynaklanan sağlık risklerinin ortaya çıkması, son yıllarda da yaşanan deli dana (BSE), kuş gribi gibi gıda kaynaklı hastalıklar nedeni ile olumsuz sonuçların yaşanması ve de gıdaların üretim tüketim zinciri içinde tabi tutuldukları uygulamaların yaratabileceği risklerin basın yayın organlarında daha sık yer alması gıda güvenliği ve kalite konusuna araştırmacıların ve tüketicilerin ilgisini artırmıştır.

AB uyum sürecinin gerektirdiği koşulların yanı sıra uluslar arası pazarda güvenli gıdaya olan talep artışı kamunun bu konuda çalışmalarını hızlandırmıştır. İlgili kuruluşlar ve sivil toplum örgütleri toplum bilinci yaratmaya yönelik çalışmalara ağırlık vermiştir. Ancak, bu çalışmalar kırsal alanda yeterli düzeyde yürütülememektedir. Bu durumda en önemli görev Tarım ve Köyişleri Bakanlığı taşra teşkilatı elemanları ve tarım danışmanlarına düşmektedir. Özellikle üretici ile daha yakın ilişkide bulunan, yörede yaşayan tarım danışmanlarının bilgi ve etkinliğinin artırılması gereklidir.

Bu çalışmanın ana hedefi; kırsal alanda üreticiye en yakın konumda olan teknik elemanların gıda güvenliği ve kalitesi ile ilgili bilinç düzeylerini

¹ Dr., Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü, Eskişehir Yolu 9.Km 1 Nolu Kapı Lodumlu/Ankara Tlf: 0-312-2875833 Fax:0-312-2875458 (celile@aeri.org.tr)

² Dr., European Commission Directorate-General - Joint Research Center Institute for Prospective Technological Studies Edificio EXPO-Calle Inca Garcilaso, s/n - E41092 Seville/Spain (Fatma-Handan.GIRAY@ec.europa.eu)

³ Yrd. Doç. Dr., Ankara Üniversitesi Tarım Ekonomisi Bölümü, Dışkapı/Ankara Tlf:0-312-5961612 Fax:0-312-3185360 (gun@agri.ankara.edu.tr)

⁴ Doç.Dr., Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü, Eskişehir Yolu 9.Km 1 Nolu Kapı Lodumlu/Ankara Tlf: 0-312-2875833 Fax:0-312-2875458 (ilkaydellal@gmail.com)

ve algılarını belirlemek ayrıca, faaliyet alanlarında bulunan üreticilerin gıda güvenliği ile ilgili uygulamalarını ve tarım danışmanlarının önerilerini uygulama gönüllüklerini ortaya koymaktır. Bu amaçla, GAP Bölgesinde görev yapan 65 tarım danışmanı ile Şubat 2005'de yüz yüze anket yapılmıştır ancak, eksik veriler nedeni ile 7 anket kapsamı dışı bırakıldığından 58 anket değerlendirmeye alınmıştır. Anket verilerine göre tarım danışmanlarının yaş ortalaması 29 olup 49'u erkek 9'u kadındır. Görüşülen tarım danışmanlarının 51'i ziraat mühendisi ve 7'si veteriner hekimdir. Danışmanların daha çok bölge üniversitelerindeki ilgili fakültelerden mezun oldukları belirlenmiştir (Harran Üniversitesi, Van 100. Yıl Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi). İş deneyimi olan 43 tarım danışmanın 11'i tarım dışı sektörde çalışmıştır. Çalışmada danışmanlara tarımsal faaliyette gıda güvenliği riski taşıyan konularda üreticilere getirdikleri öneriler ve bu önerileri üreticilerin dikkate alma durumu sorgulanmıştır. Buna göre tarım danışmanlarının 37'si üreticiler tarafından bazen dikkate alındıklarını; 21'i ise üreticilerin önerilerine uyduklarını belirtmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gıda Güvenliği, Tarım Danışmanlığı, GAP Bölgesi.